

طرح‌ها و پروژه‌های توسعه‌ای؛ شرکت نفت و گاز پارس

◀ سید تقی ابطحی*

مخزنی و نتایج به‌دست آمده از حفر چاه‌های اکتشافی، میدان در قالب تقسیم‌بندی بلوک‌های دریایی، به ۲۴ فاز تقسیم گردید و تولید متوسط از هر فاز بطور متوسط یک میلیون فوت مکعب پیش‌بینی می‌شود. آخرین وضعیت عملکرد طرح‌های عمده شرکت نفت و گاز پارس به شرح زیر است:

طرح توسعه فاز یک

اهداف طرح: افزایش توانایی تولید از سکوه‌های بخش دریا و پالایشگاه خشکی فاز یک
پیمانکار اصلی: شرکت ایرانی پتروپارس
تاریخ شروع: فروردین ۱۳۸۵
تاریخ پایان: آبان ۱۳۸۸

پروژه‌های طرح

- ۱) مهندسی خط لوله ۱۸ اینچ.
- ۲) خرید و تأمین خط لوله ۱۸ اینچ.
- ۳) تعویض خط لوله ۱۸ اینچ.
- ۴) مطالعه و ایجاد تغییرات برای افزایش ظرفیت بخش دریا.
- ۵) مطالعه و ایجاد تغییرات جهت افزایش ظرفیت بخش خشکی.

مقدمه

همانگونه که در شماره قبل اشاره گردید، در هر شماره طرح‌ها و پروژه‌های توسعه‌ای فعال یکی از شرکت‌های تابع شرکت ملی نفت ایران معرفی می‌شود در این شماره با طرح‌ها و پروژه‌های توسعه‌ای شرکت نفت و گاز پارس آشنا می‌شویم:

طرح‌ها و پروژه‌های توسعه‌ای شرکت نفت و گاز پارس

شرکت نفت و گاز پارس از جمله شرکت‌های تابعه شرکت ملی نفت ایران می‌باشد که مسئولیت توسعه میدان گازی عظیم پارس جنوبی را به عهده دارد. علاوه بر آن، توسعه لایه نفتی پارس جنوبی و میدان گازی پارس شمالی نیز در حیطه مسئولیت این شرکت قرار دارد.

میدان گازی پارس جنوبی روی خط مرزی ایران و قطر قرار داشته و با ساحل جنوبی ایران حدود یکصد کیلومتر فاصله دارد. وسعت کل میدان بالغ بر ۹۷۰۰ کیلومتر مربع می‌باشد که بخش ایرانی آن در حدود ۳۷۰۰ کیلومتر مربع وسعت دارد.

حجم گاز در جای این بخش حدود ۱۴ تریلیون متر مکعب تخمین زده می‌شود که معادل ۸ درصد کل ذخایر گازی جهان و ۵۰ درصد ذخایر گازی کشور می‌باشد. با توجه به وسعت بسیار زیاد میدان و براساس مطالعات

آخرین وضعیت طرح

تعیین خط لوله به طول ۵ کیلومتر و انتخاب مشاور برای افزایش ظرفیت سکویهای دریایی انجام گرفته و انتخاب پیمانکار EPC در حال انجام می باشد.

طرح توسعه فازهای ۶-۷-۸

اهداف طرح: استحصال گاز ترش برای تزریق به میدان نفتی آغاچاری، تولید گاز مایع (LPG) و میعانات گازی به منظور صادرات.

برنامه تولید:

- گاز ترش: ۱۱۰ میلیون متر مکعب در روز
- میعانات گازی: ۱۵۸ هزار بشکه در روز
- گاز مایع: ۱/۶ میلیون تن در سال
- پیمانکار اصلی: پتروپارس و استات اوپل
- تاریخ شروع: تیر ۱۳۷۹
- تاریخ اتمام: اسفند ۱۳۸۷
- نوع قرارداد: بیع متقابل
- آخرین وضعیت طرح: عملیات سازه‌های فوقانی، گوی شناور و خطوط لوله حدود ۹۰ درصد پیشرفت داشته است. درصد پیشرفت پالایشگاه و تأسیسات خشکی ۹۹/۳ و نیروگاه گازی ۹۸/۵ می باشد.

عملیات نصب سکوی فاز ۶ (SPDY) در تاریخ ۸۷/۴/۱۶ در دریا انجام گرفت و سکوی فاز ۷ در ۸۷/۸/۲۵ باگیری خواهد شد. عملیات راه‌اندازی پالایشگاه گاز خشکی فاز ۶ و ۷ و عملیات پیش راه‌اندازی گاز خشکی فاز ۸ انجام شده است. راه‌اندازی کامل طرح توسعه فازهای ۶ و ۷ و پارس جنوبی و تزریق گاز به شبکه سراسری تا پایان سال ۸۷ به انجام خواهد رسید.

طرح توسعه فازهای ۹ و ۱۰

اهداف طرح: تولید گاز طبیعی برای شبکه سراسری، تولید اتان برای مصرف پتروشیمی، تولید میعانات گازی و گاز مایع (LPG) و گوگرد برای صادرات.

برنامه تولید:

- گاز طبیعی تصفیه شده: ۵۰ میلیون متر مکعب در روز
- میعانات گازی: ۸۰ هزار بشکه در روز
- گاز مایع (LPG): ۱/۰۵ میلیون تن در سال
- اتان: یک میلیون تن در سال
- گوگرد: ۴۰۰ تن در روز
- پیمانکار اصلی: جی اس - اوپک - تأسیسات دریایی / ملی حفاری
- تاریخ شروع: اسفند ۱۳۸۱
- تاریخ پایان: اسفند ۱۳۸۷
- نوع قرارداد: فاینانس

اقدامات انجام شده و آخرین وضعیت پیشرفت طرح

پیشرفت سکوها و پایه سکوها ۹۵/۶ درصد می باشد. احداث خطوط لوله و پالایشگاه گازی به ترتیب ۹۲ و ۸۷ درصد پیشرفت داشته است. بیش از ۵۰ درصد نیز عملیات حفاری چاه‌های توسعه به انجام رسیده است.

سکوی فاز ۹ عملاً آماده دریافت گاز ترش از چاه‌ها می باشد. خط لوله اول انتقال گاز خشکی نیز مراحل انتهایی خود را می گذراند و طبق برنامه ریزی انجام شده تا آذرماه سال جاری، ۹۰۰ میلیون متر مکعب و تا اواسط زمستان ۱۰۰۰ میلیون متر

مکعب گاز از فازهای مذکور تولید خواهد شد.

طرح توسعه فاز ۱۲

اهداف طرح: تولید گاز شیرین، تولید میعانات گازی

برنامه تولید:

- گاز شیرین: ۷۸ میلیون متر مکعب در روز
- میعانات گازی: ۱۱۰ هزار بشکه در روز
- گوگرد دانه بندی شده: ۷۵۰ تن در روز
- پیمانکار اصلی: پترو پارس
- تاریخ شروع: مرداد ۱۳۸۴
- تاریخ پایان: بهمن ۱۳۸۹
- نوع قرارداد: بیع متقابل

اقدامات انجام شده و آخرین وضعیت پیشرفت طرح

خط لوله، سازه فوقانی و پایه سکوها حدود ۶ درصد و بخش خشکی نیز حدود ۲ درصد پیشرفت داشته است. تاکنون عملیات آماده‌سازی محوطه انجام شده است. مناقصه احداث پالایشگاه خشکی در حال انجام می باشد که پس از تعیین برنده، قرارداد منعقد خواهد شد.

طرح توسعه فازهای ۱۵ و ۱۶

اهداف طرح:

- تولید گاز طبیعی: برای شبکه سراسری
- تولید اتان: جهت مصرف پتروشیمی
- تولید میعانات: گاز مایع و گوگرد برای صادرات
- پیمانکار اصلی: قرارگاه خاتم، شرکت مهندسی و ساخت تأسیسات دریایی و صف
- تاریخ شروع: آبان ۱۳۸۵
- تاریخ پایان: اسفند ۱۳۸۹
- نوع قرارداد: فاینانس

اقدامات انجام شده و آخرین وضعیت پیشرفت طرح

پایه و عرشه سکوها حدود ۹ درصد، احداث خطوط لوله دریایی ۵۲ درصد، و بخش خشکی حدود ۱۴ درصد پیشرفت داشته‌اند. براساس برنامه تا نیمه اول سال ۱۳۹۰ فازهای ۱۵ و ۱۶ تکمیل خواهد گردید.

طرح توسعه فازهای ۱۷ و ۱۸

اهداف طرح:

- تولید گاز طبیعی برای شبکه سراسری
- تولید اتان برای مصرف پتروشیمی
- تولید میعانات، گاز مایع و گوگرد برای صادرات
- پیمانکار اصلی: ایدرو، اوپک، تأسیسات دریایی
- تاریخ شروع: خرداد ۱۳۸۵
- تاریخ پایان: مهر ۱۳۸۹
- نوع قرارداد: فاینانس

اقدامات انجام شده و آخرین وضعیت پیشرفت طرح

پایه و عرشه سکوها حدود ۹ درصد، بخش احداث خطوط لوله دریایی ۶۷ درصد و عملیات بخش خشکی نیز حدود ۸ درصد پیشرفت داشته‌اند. در این بخش عملیات محوطه‌سازی در مراحل نهایی می باشد.